



## 1. Lakiperusta

### Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) Asiakastietojen kirjaamista koskevat yleiset velvoitteet

#### 4 § ASIAKASTIETOJEN KIRJAAMINEN

- Sosiaalihuollon ammatillinen henkilöstö sekä avustava henkilöstö, joka osallistuu asiakastyöhön, ovat velvollisia kirjaamaan sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot määrämuotoisina asiakirjoina ja tallettamaan ne 5 §:n mukaisesti. Velvollisuus kirjata asiakastiedot alkaa, kun palveluntarjoaja on saanut tiedon henkilön palveluntarpeesta tai ryhtynyt toteuttamaan sosiaalipalvelua. Tieto asiakkuuden päättymisestä on kirjattava asiakasasiakirjaan. Kirjaukset on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun asiakkaan asiaa on käsitelty.
- Lain tarkoituksena (1 §) on toteuttaa yhdenmukaisia menettelytapoja käsiteltäessä sosiaalihuollon asiakasta koskevia tietoja ja siten **edistää sosiaalihuollon tehtävien asianmukaista hoitamista.**
- **25 § Asiakastietojen käsittely palvelunjärjestäjän lukuun toimittaessa**  
Kun palvelunjärjestäjä hankkii sosiaalihoitoa tai sosiaalipalveluja toiselta palveluntarjoajalta, sen on määriteltävä kirjallisessa toimeksiantosopimuksessa, miten palveluntarjoajan on huolehdittava asiakastietojen toimittamisesta palvelunjärjestäjälle ja niiden asianmukaisesta käsittelystä, siihen liittyvistä 24 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja vastuista sekä salassapitovelvoitteiden noudattamisesta.  
Kun palveluntarjoaja käyttää palvelun toteuttamiseksi alihankkijaa, sen on varmistuttava siitä, että alihankkijana toimiva palveluntoteuttaja noudattaa asiakastietojen käsittelyssä 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen ehtoja ja 24 §:n 3 momentissa säädettyjä velvoitteita.  
Toisen lukuun tuotetussa sosiaalihuollossa tai sosiaalipalveluissa talletetuista asiakasasiakirjoista on ilmentävä niiden käsittelyperuste, palvelunjärjestäjä, palveluntarjoaja sekä palvelun tosiasiallinen toteuttaja. Alihankintatilanteissa asiakasasiakirjoista on ilmentävä hankintaketju kokonaisuudessaan.

### LAKI SOSIAALIHUOLLON ASIAKKAAN ASEMESTA JA OIKEUKSISTA (812/2000)

#### 15 § VAITIOLOVELVOLLISUUS JA HYVÄKSIKÄYTTÖKIELTO

- Sosiaalihuollon järjestäjä tai tuottaja taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan sosiaalihuollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolo velvollisuus. **Vaitiolo velvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt.**
- Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka harjoittelijana tai muutoin toimii sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan toimeksiannosta tai sen lukuun taikka joka on saanut salassa pidettäviä tietoja lain tai lain nojalla annetun luvan nojalla, jollei laista tai sen nojalla annetusta luvasta muuta johdu. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa ei saa ilmaista sivullisille asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin asiakasta itseään.
- **Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi.** Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa saa kuitenkin käyttää muitakin kuin häntä itseään koskevia tietoja, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamista koskevasta asiasta, johon asiakkaan tiedonsaantioikeus on perustunut.



## **2. Palveluntuottajalta edellytetään hoitotyöhön liittyvien asiakastietojen ja työsuoritteiden kirjaamista seuraavien ohjeiden mukaisesti:**

- Palveluntuottajan tulee noudattaa huolellisuutta tietojen käsittelyssä ja esimerkiksi huolehtia siitä, että salassa pidettäviä tietoja käsitellään oikein. Palveluntuottajan tulee käsitellä asiakirjoja siten kuin henkilötietolaissa (523/1999) ja laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (159/2007) sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä säädetään. Kunta on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien asiakasasiakirjojen henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Asiakkuuden päätyttyä palveluiden tarjoaja palauttaa kaikki asiakirjat rekisterinpitäjälle.
- Koska kyse on viranomaisasiakirjoista, tiedon luovutuksesta päättää aina kunta rekisterinpitäjänä. Asiakirjojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia julkisuuslain säädöksiä sovelletaan asiakirjoihin silloinkin, kun ne ovat palvelun tuottajan hallussa. Asiakirjojen käsittelyä säätelee myös laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007).
- Asiakas voi esittää tarkastuspyynnön tai virheen oikaisupyynnön rekisterinpitäjälle eli kunnalle tai, jos palveluntuottajan ja kunnan välillä on erikseen sovittu, suoraan palvelun tuottajalle. Kunta on kuitenkin viime kädessä se, joka ratkaisee tarkastus- ja oikaisupyynnön.
- Palveluntuottaja kirjaa, hyväksyy tekstin sekä tilastoi kotihoidon palvelujen piirissä olevien asiakkaiden palvelutapahtumat viipymättä tilaajan tarjoamaan sähköiseen asiakasjärjestelmään. Tällä hetkellä käytössä on Lifecare. Jokaisen asiakaskäynnin sisältö kirjataan sekä lisäksi käynnin tarkka alkamis- ja loppumisaika, myös asiakkuuden loppumiseen liittyvät tiedot.
- Asiakastietojen ja tilastoinnin tulee olla ajan tasalla ja niistä saatavia dokumentteja tulee voida hyödyntää asiakaslaskutuksen teossa ja seurannassa sekä palvelusisällön valvonnassa.
- Asiakaskirjaamisessa käytetään rakenteellista kirjaamista; kirjauksessa tulee näkyä asiakkaan hyvän hoidon suunnittelun, järjestämisen, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset sekä laajuudeltaan riittävät tiedot. Tietojen selauksissa toteutetaan tietoturvallista toimintatapaa.
- Palveluntuottajat hakevat laboratoriotarrat kotihoidosta tai poliklinikalta. Laboratoriolähetteen tekee lääkäri tai terveyskeskuksessa hoitaja/sihteeri tai kotihoidon sairaanhoitaja.
- Sairaanhoitaja, joka on antanut Marevan- näytön, voi arvioida asiakkaan Varfariinin annosteluohjeen ja päivittää annostusohjeen Lifecareen.
- Kotihoidon palveluntuottajalla on kokonaishoidon vastuu asiakkaasta.
- Palveluntuottajalla on tilaajan asiakastietojärjestelmässä oikeus vain omien asiakkaidensa tietojen katseluun ja kirjaamiseen.



### 3. Kotihoidon palveluseteliasiakkaiden asiakastietojärjestelmän kirjaamisvaihtoehdot

1. VAIHTOEHTO	2. VAIHTOEHTO
<ul style="list-style-type: none"> <li>• palveluntuottaja käyttää tilaajan Lifecare-asiakastietojärjestelmää</li> <li>• tilaaja maksaa yhden ohjelmistoasennuksen ja lisenssin kuukausimaksun</li> <li>• asiakaskirjaukset tehdään kotikäynnillä mobiili- ohjelmiston kautta.</li> <li>• kirjaukset siirtyvät mobiilista kotihoidon Lifecare- järjestelmään.</li> </ul> <p><b>Käyttö Citrix- yhteyden kautta</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• käytössä Taivalkosken kunnan verkko ja verkkotunnus</li> <li>• Lifecare- ohjelmisto ja käyttäjälisenssi</li> <li>• Optimointi- ohjelma ja käyttäjälisenssi</li> <li>• RAISoft Lifecare- integraation käyttö ja käyttäjätunnukset</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• palveluntuottaja käyttää tilaajan Lifecare-asiakastietojärjestelmää</li> <li>• tilaaja maksaa yhden ohjelmistoasennuksen ja lisenssin kuukausimaksun</li> </ul> <p><b>Käyttö Citrix- yhteyden kautta</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• käytössä Taivalkosken kunnan verkko ja verkkotunnus</li> <li>• Lifecare- ohjelmisto ja käyttäjälisenssi</li> <li>• RAISoft Lifecare- integraation käyttö ja käyttäjätunnukset</li> </ul>

1. Palveluntuottaja sitoutuu hankkimaan kirjaamista varten asianmukaiset työvälineet; laajakaista, älypuhelin, Taivalkosken kunnan tietohallinnon vaatimusten mukaiset tietokoneet sekä asianmukaisen virussuojauksen. Tilaajan asiakastietojärjestelmän käytöstä sovitaan aina erikseen ja siitä tehdään erillinen sopimus.
2. **Etäyhteys Citrix - etäyhteyden kautta.** Jokaista kymmentä (10) hoitohenkilökuntaa kuuluvaa kohden on vähintään yksi tietokone, johon etäyhteys Lifecare asennetaan.  
  
Kunta maksaa palveluntuottajan yhdelle tietokoneelle Citrix - etäyhteyden. Lisäetäyhteydet palveluntuottajan tietokoneille maksaa palveluntuottaja itse. Kaikilla hoitajilla/sairaanhoitajilla + muilla vastaavilla ammattihenkilöillä tulee olla omat Lifecare-tunnukset. Palveluntuottaja ilmoittaa käyttäjämutoksista toimeksiantajalle välittömästi.
3. Lifecare- pääkäyttäjä asentaa palveluntuottajan älypuhelimien kotihoidon mobiili-ohjelmiston.
4. Tietohallinto asentaa Optimointi- ohjelman Citrix- yhteyden kautta yhdelle tietokoneelle. Kunta maksaa **yhden tietokoneen optimointituen kuukausimaksun**. Lisäoptimointituen kuukausimaksut maksaa palveluntuottaja.
5. Tilaaja järjestää palveluntuottajalle Lifecare ja Optimointi ohjelmien alkukoulutuksen.



#### 4. Palveluntuottajan kustannukset ja lisäpalvelumahdollisuudet

- Etäyhteys Citrix- palvelu ja Lifecare -ohjelmisto 32.20 €/kk (+ alv 24 %)
- Citrix- palvelun käyttöönotto yhdelle tietokoneelle n. 7 h, tuntiveloitus 95 €/h
- Optimointituki yhdelle tietokoneelle 86,16 €/kk (+ alv 24 %)
- LapIT tuki- ja neuvontapalvelut 95 €/ tunti (+ alv 24 %)
- Lifecare ja Optimointi ohjelmien lisäkoulutus 100 €/ henkilö (+ alv 24 %)

#### 5. RAI- arviointijärjestelmä

Palveluntuottaja arvioi kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn RAI HC- ohjelmistolla 6 kk välein tai kun hoitoisuuteen on tullut merkittävä muutos. RAI HC on integroitu Lifecare- ohjelmistoon. Tilaaja luo palveluntuottajalle RAI- käyttäjätunnukset, antaa alkukoulutuksen ja RAI- ohjelmistotuen. Palveluntuottaja maksaa RAI HC- vuosimaksun asiakasmäärän mukaisesti.

- RAI HC- ohjelmisto vuosimaksu 15 € / asiakas (+ alv 24 %)
- RAI HC- käyttäjätunnus, alkukoulutus ja ohjelmistotuki 0 €. RAI käyttäjätunnukset annetaan niille palveluntuottajan kotihoidon työntekijöille, jotka tekevät RAI HC arviointeja sekä työskentelevät Taivalkosken kunnan alueella. Tilaaja järjestää koulutuksen ja RAI HC- ohjelmistotuen.
- RAI HC- lisäkoulutus 100 €/ osallistuja (+ alv 24 %)

Vanhuspalvelulaki ([9.7.2020/565](#)) 15 a § Kunnan on käytettävä RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön toimintakyvyn arvioinnissa, jos hän 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun ammattihenkilön alustavan arvion mukaan tarvitsee säännöllisesti annettavia sosiaalipalveluja hoitonsa ja huolenpitonsa turvaamiseksi.

#### Lifecare ja optimointi tuki ja tunnukset

Maire Parviainen p. 040 860 9011

maire.parviainen@taivalkoski.fi

Susanna Vääräniemi p. 040 860 8973

susanna.vaaraniemi@taivalkoski.fi

#### RAI tuki ja tunnukset

Pirjo Kouva p. 040 575 5473

pirjo.kouva@taivalkoski.fi